

Overweging: 32e zondag door het jaar

Thema: Zoeken en uitkijken

Lezingen: Wijsheid 6,12-16 en Mattheüs 25,1-13

Zondag 12 november 2023

Rob Kosterman

Het blijft altijd een vreemde lezing, over die vijf wijze en vijf domme maagden, want we hebben geleerd dat we moeten delen en nu krijgen we opeens een verhaal voorgeschoteld, opgeschreven door Mattheüs, waarin er níet gedeeld wordt!

Zo'n verhaal verwijst natuurlijk ergens naar. Het is een soort vergelijking en iedere vergelijking gaat ergens mank. Het manke aan deze vergelijking van de domme en de wijze meisjes is: dat de meisjes die nog wel olie hebben, niet willen delen met hen bij wie de olie op is. En van wie het licht dus niet meer wil branden.

Deze parabel wil ons duidelijk maken dat ieder mens zélf verantwoordelijk is en dat je een goede afloop van de gebeurtenissen niet gemakzuchtig of onnadenkend mag overlaten aan anderen. Zelf alert zijn daar gaat het om. Het is wijs om waakzaam te zijn. Je doet er verstandig aan om niet oppervlakkig te leven. Je moet de lamp brandend houden, zo leert Jezus, wat er ook gebeurt... En er gebeurt vandaag de dag nogal wat - het is een onrustige tijd.

Met andere woorden, om het met het beeld van Jezus' parabel te zeggen, je lamp moet altijd branden om de Heer steeds te kunnen zien.

Hij komt op onverwachte momenten.

Zo komt de Heer in hen die honger en dorst hebben. Hij staat gefotografeerd op de voorpagina van uw krant. Je ziet Hem in het journaal in de Gaza, in Israël, in de Oekraïne, in zoveel landen waar geweld de boventoon voert.

Op al die onverwachte plaatsen laat Hij zich zien... de ene keer als vreemdeling, dan als dakloze, dan weer eens als ongeneeslijk zieke, dan weer als gevangene, dan weer als eenzame oudere, dan weer als..... vult u zelf maar in.

Wanneer je je lamp brandend hebt, zul je Hem zien en zul je Hem tegemoet gaan. En je ziet Hem inderdaad omdat je lamp brandt. En je lamp brandt omdat je zo wijs was om op tijd voor voldoende olie te zorgen.

Je moet er vroeg voor opstaan, zo zegt ons de eerste lezing van vandaag. Er op tijd mee bezig te zijn, dat is wijs. En voor wijs heeft onze taal een mooi woord 'goochem'. Hier in Brabant niet zoveel gebruikt, maar wel in Utrecht, waar ik oorspronkelijk vandaan kom.

Ooit heb ik iemand horen vertellen hoe hij de betekenis van dat woord

'goochem' door een Amsterdamse vrouw kreeg uitgelegd. Ze lag doodziek op haar ziekenhuisbed en ze hadden samen gepraat over bidden.

Plotseling zei ze tegen hem: 'Je moet bidden als je nog gezond bent, want als je ziek bent, dan kun je het niet meer'.

Een wijze vrouw! Waarom dan? Omdat ze adviseerde op tijd een voorraadjie geloof aan te leggen voor moeilijkere tijden.

Kijk, en dat is nu 'goochem': Je moet er op tijd mee beginnen. Als je dat niet doet dan ben je niet slim of 'goochem', nee dan ben je dom, zegt Jezus ons vandaag in de parabel.

En zo zijn er vandaag de dag nog heel wat mensen die niet vooruit kijken. Ze wensen of kunnen niet méér geloven dan wat ze zien. Ze maken zich niet druk om het welzijn van anderen. Hoe vaak hoor je niet: "Als het mij maar goed gaat?" Het licht van ons geloof, dat meer is dan bidden, is bij hen zoetjesaan uitgegaan.

Ze hebben het olie van hun doopsel niet gebruikt voor hun kinderen. Of misschien hebben ze het nog net wel gebruikt maar daarna in een donker hoekje van de kast gezet waar het staat te verschrallen.

En hun kind, waar de olie ook voor was bedoeld, kreeg hem niet meer te zien en dus wordt hij ook niet meer tevoorschijn gehaald voor het vormsel, laat staan dat men er vele, vele jaren later nog aan denkt om die olie te gebruiken voor het laatste afscheid.

Dat is jammer, want onze kerk heeft veel mooie tekenen (sacramenten) die ons geloof kunnen versterken en zichtbaar maken op de grote levensmomenten.

De parabel van vandaag gaat over die mensen, mensen die het vaak goed gaat, maar die daardoor onnadenkend en oppervlakkig gaan leven, mensen die geen aandacht meer hebben voor God. Wanneer bij zulke mensen de vlam en het licht van het geloof door gemakzucht uitgaat, dan vindt Jezus dat dom.

"Uw woord is mij een lamp voor mijn voet," zo schrijft de psalmdichter, "een helder licht op mijn pad."

Als wij ons niet laten bijlichten door dat woord van God, noemt Jezus dat dom. Want vroeg of laat raak je dan in het donker. En wie op zo'n moment niet een voorraadjie geloof kan aanboren dat hij of zij van tevoren heeft aangelegd, die komt niet waar hij of zij moet zijn! Wees dus zo slim, of 'goochem' om op tijd olie in te slaan.

We weten niet wanneer Hij komt. Een goed en waardevol leven, vertrouwen, zorg voor een ander, een mooi spoor achterlaten, dat is de olie waarmee we die lamp brandend kunnen houden om de Heer welkom te heten.

Amen.